

www.e-rara.ch

Summa iuris canonici comprehensa tribus partibus

Strein, Johann

Coloniae Agrippinae, 1658

Zentralbibliothek Zürich

Shelf Mark: RRs 50

Persistent Link: <http://dx.doi.org/10.3931/e-rara-31071>

Praefatio ad lectorem.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

4.
P R Æ F A T I O

Ad Lectorem.

T bonorum Ecclesiasticorum conservationi cura, & fidelitas, ita personarum incolumitati iudiciorum necessaria (sanctitas est. Arduum munus, nec aliis, quam peritissimis & sapientissimis demandandum.

Propriam enim verò magistratus est, se intelligere personam civitatis gerere, dignitatem, & decus sustinere, leges servare, iura de cribere, & ea fidei suæ commissa meminisse (Cic. l. i. de off.) Ista præstare quisquis voluerit, prudentiâ cum humanâ, tum divinâ iustitiâ, gravitate, fortitudine, & publici boni zelo instructus apprimè sit, oportet. Neque enim uno modo iudicium pervertitur. Ab amore, odio, cupiditate, & metu periculum. Contra omnia hæc audentior ibit, & ita ibit, ut in illius manu nullius auctoritate personæ inclinata titubet, aut vacillet libra iustitiæ. De Moyse spiritu accipiat, quo sui partes officii omnes adimpleat Imperio priusquam Augustus potiretur, qui studiorum suorum fiduciam habebant, illis de jure liberum erat populo respondere, & à quibus rogarentur, Iuris definitionem aut scribebant, aut dicebant. Quod maiori cum commendatione ut fieret, suam ipse auctoritatem adhibuit, & signata iudicibus responsa dari præcepit. Prudenter omninò pro illius ævi, & conditione, & populi. Nunc autem, quibus cum salvifica fide divina mysteria concredita sunt, iidem cœlesti luce, ac duce, quo dirigantur, opus est, Moyse olim Dominus, Auferam, aiebat, de spiritu tuo, tradamque aliis, ut tecum sustentent onus populi, nec tu solus graveris (Numer. 11. v. 17.) spiritus ille Propheticus fuit, Cornelio teste, qui multa complectitur, pura, prudentiam regendi, doctrinam, & consilium ad dubia Iuris, caeremoniarum, & officia Religionis: præterea occultorum cognitionem ad decidendas lites, & causas occultas: denique futurum prænotionem, ad ea vel accersenda, vel præcavenda vel arcenda à populo.

Sed mittamus altiora hæc, & Prophetis seposita. Ad lites decidendas, & publici regiminis statum discretionis virtutem, atque prudentiam Ecclesiastico Iudici summoperè necessariam esse contendo, & attendo, non in re ipsa, quæ per se obscura & intricata, tantùm, sed ipsis, qui ad iustitiæ cultum pregnari sunt, hominibus periculum non minimum imminente. A virtute in vitium, & rectitudine præcipitium, & quietate perfidiam proclivis descensus est.

Iniquus accusator, falsus testis, consiliarius infidus, corruptus assessor, reus contumax metuendi, & avertendi sunt, quod ignavus nemo faciet. Advocatos prætereo, quorum moribus si par est criminantium oratio, nihil eo hominum genere

vivit.

vivit sceleratius. Proprium illis, si *Blesensi* credimus, jura confundere, lites suscitare, transactiones rescindere, dilationes innectere, suppressere veritatem, fovere mendacia, questum sequi, æquitatem vendere, inhiare actionibus, versutias concinnare. Publicæ mercis nihil tam venale est, quam advocatorum perfidia. Argus erit iudex, qui pervideat, rupes, ut sustineat: imò non sustineat, sed abstineat exteat, & profuger.

Robur addet cæleste auxilium, confidentia, circumspectio, indagatio, eorum quæ proponuntur, accurata discussio, & æstimatio, quarum virtutum altitix, & magistræ est legum & Canonum notitia, quam in Commentario hoc pertraçimus.

Agedum, discite iudices sæculi, ait *S. Ambrosius Serm. 70. in psal. Beati immaculati*, quem in iudicando debeat tenere affectum, quam sobrietatem, quam sinceritatem. Bonus iudex nihil ex arbitrio suo facit, & domesticæ proposito voluntatis, sed juxta leges, & jura pronunciat, statutis juris obtemperat, non indulget propriæ voluntati, nihil paratum, & mediatum domo defert, sed sicut se habet causa negotii, decernit, obsequitur legibus, non adversatur, examinat causæ merita, non mutat. *c. Iudices 3. q. 7.*

Cæterum in prædicta Juris scientia, video & agnosco non eundem in quolibet gradum exigi, quamvis enim æqui bonique notitia omnibus imperetur, & lata culpa censeat ignoratio, *l. 1. § hæc autem. & si mensor. fals. mod. dixer.* de jure communi tamen accipiunt & vulgari, non verò quæstionum difficultium. *Bart. l. Quod Nerva. & de Depos.* Ignorare enim quod excellentissimi sciunt, levis, vel levissimæ culpæ est.

Verum, ut hæc ita se habeant, meminisse oportet, haud paulò diversam esse Iudicis Ecclesiastici conditionem, cuius tantò nobilior officium, & strictior obligatio est, quantò animæ salus corporis incolumitate potior. Enim verò temporalium rerum iudicium mundi est, animarum verò Dei: ac proinde omni studio, & contentione incumbet iudex Ecclesiæ futurus, ut Canonum sacrorum accurata cognitione Iuris peritorum & sapientum monitis, atque præceptis animum exornet suum: proscriptis affectibus mentis oculum perpurget, ut liquidò possit obscura discernere, prava deligere, rejicere noxia, probare salubria, quod justum est rueri; nullius potentiam metuat, amore, odio, metu, fallacia non concidat aut circumveniat. Meminerit ubique se Deum habere testem, qui verbis non fallitur, donis non capitur, nulli audaciæ cedit, nulli iniustitiæ parcit.

Nos verò, si ad hanc Juris divinæ perficiendam cognitionem, studio & labore nostro aliquid contulimus, supremi Numinis largitati primò tum propitii letoris benevolentia acceptum ferre convenit. Illud docendi genus sequimur, de quo verò affirmare liceat. *Omnia nostra esse, & nihil.*